

Załącznik nr 1 do Regulaminu „Konkursu popularyzującego wiedzę o gospodarce o obiegu zamkniętym Ekocykularni”

Podstawowe informacje na temat gospodarki cyrkularnej (gospodarki obiegu zamkniętego) w skrócie GOZ

Czym jest gospodarka cyrkularna?

Gospodarka cyrkularna to model gospodarczy, w którym produkty i usługi są przedmiotem obrotu w zamkniętych pętlach lub cyklach. Gospodarka polska i światowa funkcjonuje w oparciu o model liniowy, co w przypadku konsumpcji zasobów w skrócie opisuje zasada „weź, zużyj, wyrzuć”. Przedsiębiorstwa wydobywają surowce naturalne, a to co z nich wyprodukują sprzedają konsumentom, którzy po okresie przydatności pozbywają się ich generując śmieci. W efekcie funkcjonowania takiego modelu nasze zasoby naturalne się kurczą, a ilość wytwarzanych przez nas odpadów rośnie. Na skutek nadmiernej eksploatacji zasobów i przesadnego konsumpcjonizmu powstają ogromne ilości odpadów przez co nieustannie rodzą się problemy z ich zagospodarowaniem. Niejednokrotnie powstają odpady, których z uwagi na skomplikowany skład chemiczny nie da się zagospodarować w sposób inny niż unieszkodliwienie, tracąc przy tym nieodwracalnie cenne zasoby. Wszystko to powoduje wzmożone zapotrzebowanie na energię oraz jest przyczyną nadmiernej emisji gazów cieplarnianych.

Zastosowanie procesów cyrkularnych w produkcji oraz życiu codziennym pomoże stworzyć zasobooszczędną, zrównoważoną, niskoemisyjną i konkurencyjną gospodarkę, a wprowadzenie zmian w zakresie GOZ, nie tylko posłuży naszemu środowisku naturalnemu, ale również przyniesie wymierne korzyści ekonomiczne.

Zastosowanie GOZ w naszym życiu

Zastosowanie zasad gospodarki obiegu zamkniętego w życiu codziennym przyczynia się do ochrony naszej Planety i ograniczenia jej nadmiernej eksploatacji. Model cyrkularny znany m.in. z lekcji przyrody pokazuje, że w środowisku naturalnym nie ma pojęcia odpadu, produkty dla jednych organizmów zbędne dla innych są potrzebne do życia. My również możemy stosować podobne zasady w życiu przez co zaoszczędzimy surowce naturalne oraz skorzystamy na tym finansowo. Uzyskanie maksymalnej ilości produktów z dostępnych zasobów wymaga działania na wszystkich etapach cyklu ich życia, od wydobywania surowców poprzez projektowanie produktu, produkcję i dystrybucję towarów aż do zwiększonego wykorzystania surowców wtórnych. Konsumenci są kluczem do napędzania tego procesu bowiem jak wiemy w gospodarce popyt rodzi podaż. W ramach wdrażania zasad GOZ chcemy jak najbardziej zbliżyć się do modelu cyrkularnego dlatego codziennymi zachowaniami jesteśmy w stanie zrobić naprawdę wiele dla naszej Planety. Biznes, jest wrażliwy na potrzeby konsumentów i już teraz zauważa zmiany mentalne naszego społeczeństwa, które cechuje coraz większa świadomość ekologiczna. Już teraz obserwujemy kampanie reklamowe, które bazują na wysokiej świadomości ekologicznej konsumentów i dedykują swoje produkty tej właśnie grupie konsumentów.

Zmiana zachowań konsumenckich jest ważnym aspektem przejścia do gospodarki o obiegu zamkniętym. Istnieje kilka sposobów osiągnięcia tego celu, od umożliwienia konsumentom wyboru produktów ekologicznych (w tym przedmiotów o dłuższych gwarancjach lub wielokrotnego użytku) do zachęcania do alternatywnych form konsumpcji, zmniejszając w ten sposób wytwarzanie odpadów. Poniżej przejawy zachowań zgodnych z GOZ, które sami możemy wdrożyć do swojego życia:

- ograniczać wytwarzanie odpadów w swoim otoczeniu przedszkolu, szkole, domu,
- robić przemyślane zakupy, chodzić na zakupy ze swoją torbą, nie pobierać jednorazowych reklamówek, kupować rzeczy luzem, a nie w opakowaniach, zwłaszcza tych foliowych, kupować produkty od lokalnych, regionalnych dostawców, kupować produkty organiczne, biodegradowalne, unikać kupowania produktów z tworzyw sztucznych,
- ograniczać kupowanie zbędnych rzeczy lub produktów zapakowanych w nadmierne ilości opakowań nienadających się do użytku,
- kupować rzeczy trwalsze, lepszej jakości, unikać kupowania podróbek i nietrwałych produktów,
- ograniczać używanie wszelkiego rodzaju jednorazówek,
- korzystać z produktów o wydłużonym czasie przydatności,
- odnawiać, naprawiać, ponownie wykorzystywać produkty, które utraciły swoje pierwotne walory,
- wymieniać się rzeczami, korzystać z portali oferujących odsprzedaż rzeczy,
- nie drukować papieru, korzystać z płatności online, e-faktur, korespondencji elektronicznej,
- wykorzystywać zeszyty do końca, kupować książki od kolegów ze starszych klas, używać długopisów z wymiennym wkładem, nie kupować okładek na książki i zeszyty, zwłaszcza tych z tworzyw sztucznych,
- ograniczać zużycie wody, energii, korzystać z urządzeń energooszczędnych i pozostawiać je w trybie pracy „Eco”, a po skorzystaniu z nich wyłączyć je z sieci
- kierować do naprawy zepsuty sprzęt, wymieniać zużyte elementy nie wymieniając całego sprzętu,
- ograniczać marnotrawienie żywności, kierować nadmierne ilości posiłków do jadłodielni lub banków żywności, nie kupować „na zapas” produktów o krótkim terminie przydatności do spożycia;
- segregować odpady, przekazywać problematyczne odpady do PSZOK, unikać kupowania produktów importowanych niewiadomego pochodzenia o nieznanym składzie (mogą zawierać niebezpieczne substancje),
- unikać używania produktów chemicznych, silnie toksycznych, których nawet niewielkie ilości w środowisku mogą spowodować zanieczyszczenie środowiska znacznych rozmiarów,
- zwiększać swoją świadomość ekologiczną oraz dzielić się swoją wiedzą z bliskimi.

My, jako konsumenci musimy pamiętać, że mamy niebagatelny wpływ na otoczenie. Nasza rosnąca świadomość dotycząca wpływu gospodarki na środowisko wymusza działania związane z transformacją modelu gospodarki z linearnej na cyrkularną. Sami możemy napędzać proces, wdrażając zasady GOZ do swojego życia. Starajmy się przed wrzuceniem odpadów do kosza zastanowić się czy nie mogą one jeszcze stanowić materiału dla innych zastosowań. Zastanówmy się nad swoimi przyzwyczajeniami i zastanówmy się jakie ww. rozwiązania możemy prowadzić w swoim otoczeniu.